

Brief aan de raad

2022-0083839

Afdeling: Staf
BIJLAGE A Schematisch proces Kaderbrief naar
Begroting.pdf

Onderwerp: Kaderbrief 2023

31 mei 2022

Aan de leden van de raad,

Geachte leden van de raad,

Voor u ligt de kaderbrief 2023, een voornamelijk financieel document waarin reguliere financiële, autonome en onontkoombare ontwikkelingen zijn meegenomen: een financiële foto.

Inleiding

Op 16 maart 2022 hebben de gemeenteraadsverkiezingen plaatsgevonden en de inhoudelijke beleidskeuzes worden op basis van het raadsprogramma gemaakt. Deze kaderbrief biedt daarvoor een eerste inzicht in de beschikbare financiële ruimte voor de jaren 2023-2026. Na het zomerreces zal op basis van het vastgestelde raadsprogramma en het dan geactualiseerde financiële beeld de keuzes worden gemaakt voor de begroting 2023.

Het zijn turbulente en onzekere tijden door o.a. (de naweeën van) Covid-19, de oorlog in de Oekraïne, inflatie-ontwikkeling en de ontwikkelingen van het kabinetsbeleid voor de rijksinkomsten naar de gemeenten. De (financiële) beelden veranderen continu waardoor het op ieder moment anders is. Het maken van keuzes wordt door de grote externe invloeden steeds lastiger. Zwijndrecht kiest ervoor om de eerder eigen vastgelegde koers te blijven varen. Hierbij wel rekening houdend met de veranderende omstandigheden. Binnen de ontwikkelingen waar we wel of geen directe invloed op hebben, blijven we onze eigen keuzes maken om de eindhaven binnen te varen, gebaseerd op Krachtig Zwijndrecht 2.0.

Voor het uitstippelen en uitvoeren van de koers zijn het hebben van overzicht, rust, voldoende voorbereidingstijd en een consistent (financieel) beeld in het afwegingsproces belangrijke randvoorwaarden. Dit betekent dat voor de uitwerking van de begroting de financiën worden vastgeklemd op basis van de meicirculaire. In de 2^e helft september heeft de raad een moment van integrale afweging, lijkend op wat normaal een kadernotabehandeling is. Begin oktober vindt uitwerking voor de definitieve begroting plaats, op basis van uitkomsten van deze integrale afweging. Dit betekent wel, dat de septembercirculaire die na Prinsjesdag verschijnt, niet meer wordt verwerkt in de begroting 2023. Het college informeert u wel zo snel mogelijk over de uitkomsten van de septembercirculaire, maar legt deze niet in besluitvormende zin voor in het traject naar de komende begroting. De septembercirculaire wordt dan betrokken bij de kadernota 2024.

Dit biedt voldoende lees- en voorbereidingstijd voor het moment van integrale afweging in september en de politieke raadsbehandeling in november.

Het college vertrouwt erop u op deze wijze het comfort en vertrouwen te bieden om op zijn Zwijndrechts in gezamenlijkheid tot uw programmabegroting te komen.

Kaderbrief

Zoals aangegeven in de inleiding is deze kaderbrief voornamelijk financieel van aard. In deze brief schetsen wij daarom op hoofdlijnen de belangrijkste financiële uitgangspunten, kaders en nadere attentiepunten die de basis vormen voor de begroting 2023. In de bijlage leest u de nadere duidingen en verdiepingen op de aangestipte onderwerpen.

Al een aantal jaren geldt de financiële strategie om "Scherper aan de wind te zeilen" om vanuit de inhoudelijke ambitie zaken voor elkaar te krijgen, met lef, maar zonder te grote financiële risico's te nemen. Om juist in de moeilijke tijden te denken in mogelijkheden om te kunnen blijven investeren in de inwoners door o.a. voorzieningen overeind te blijven houden en te kiezen voor duurzame oplossingen. Dit geldt zowel voor inkomsten vanuit de algemene uitkering als voor de begrotingen van de verbonden partijen en uitvoeringsorganisaties in het Sociaal Domein, maar ook voor andere posten binnen de eigen gemeentelijke begroting.

Meerjarenbeeld

Gelet op de onzekere tijden en ontwikkelingen zijn de cijfers van het meerjarenbeeld hoe dan ook erg zacht. De economische ontwikkelingen volgen elkaar snel op waarbij de ontwikkelingen in de cijfers zich het beste laten omschrijven als schommelende dagkoersen.

Om wel duidelijk te hebben wat de basis gaat zijn voor de begroting, zal deze gebaseerd worden op de meicirculaire. Hiermee zetten we de inkomstenkant "vast". Hierdoor zou wel het gevoel kunnen ontstaan in september, doorlopend naar november, dat er sprake is van verouderde gegevens wanneer de begroting definitief wordt besloten. We weten in ieder geval dat de septembercirculaire in de tussentijd uit zal komen. Deze keuze biedt wel de mogelijkheid voor een geordend en goed inhoudelijk proces naar de beleidsrijke begroting die niet minder van kwaliteit is dan als we wél tot 31 oktober alle wijzigende cijfers zouden meenemen. Er is immers sprake van dagkoersen (zowel positief als negatief).

Binnen deze omstandigheden blijven we onze eigen koers varen, waarbij we alert zijn op veranderende omstandigheden en grote schommelingen. In de komende programmabegroting leggen we dan ook voornamelijk de nadruk op het jaar 2023 voor een structureel sluitende begroting. Dat betekent ook, dat we de komende periode van jaar tot jaar bezien welke mogelijkheden aanwezig zijn bij de uitvoering van onze reguliere activiteiten, de extra inzet rondom het raadsprogramma en investeringen (zoals het Meerjarig Programma Gebiedsontwikkeling (MPG)).

Kabinetsbeleid

De gemeenten zijn voor een groot deel afhankelijk van de inkomsten vanuit het gemeentefonds dat mee-ademt met de uitgaven van het rijk via de normeringssystematiek (trap-op-trap-af). In de maartbrief is het nieuwe kabinetsakkoord uitgewerkt met op hoofdlijnen de gevolgen voor de gemeenten. In de meicirculaire komt de nadere detailuitwerking. Het nieuwe kabinetsakkoord leidt tot extra middelen voor de gemeenten. We constateren dat deze lopen tot en met 2025, terwijl vanuit het toezichtskader vanuit de provincie het 1^e en laatste jaar van de begrotingscyclus 2023-2026 de belangrijkste graadmeters voor de financiële gezondheid van de gemeente.

Aanpassing financiële verhouding rijk en gemeenten per 2026

De jaren 2023 tot en met 2025 voldoen aan dit uitgangspunt. Helaas laat 2026 een fors tekort zien waarbij het overgrote deel terug is te voeren op een kabinetsstandpunt. Het kabinet heeft namelijk aangegeven een proces op te starten om de mogelijkheden te onderzoeken om vanaf 2026 de financiële verhoudingen tussen rijk en gemeenten anders vorm te geven. Hierbij is de gedachte o.a. om het eigen belastinggebied van gemeenten te vergroten. Vooruitlopend hierop heeft het kabinet aangegeven dat besluiten met structurele financiële doorwerking van kabinetsbesluiten via de normeringssystematiek en een definitief besluit over de opschalingskorting vanaf 2026 overlaat aan het dan nieuw te vormen kabinet.

Door deze onduidelijkheid en onzekerheid over de toekomstige gemeentefinanciën vanaf 2026 is het streven van een sluitende begroting voor het laatste jaar onmogelijk. De VNG heeft inmiddels ook al aangegeven dat voor de gemeenten een "financieel ravijn" dreigt vanaf 2026. Onze verwachting is overigens dat het rijk zal bewegen, zodat het plaatje vanaf 2026 nog financieel zal verbeteren. We

onderschrijven en ondersteunen de lobby en de gesprekken vanuit de VNG met het rijk om te komen tot een structurele oplossing dan ook van harte. Dit is een extra onderbouwing voor het verleggen van de focus naar het eerstkomende begrotingsjaar 2023. Opgemerkt moet worden dat de groei van het gemeentefonds afhankelijk is van de uiteindelijke daadwerkelijke uitgaven van het rijk. Op dit moment volgen wij de geprognosticeerde groei zoals die is gecommuniceerd vanuit het kabinet.

Aanpassing ("herijking") verdeelmethodiek gemeentefonds per 2023

In dezelfde maartbrief heeft het ministerie aangekondigd dat per 1 januari 2023 de nieuwe verdeelmethodiek van het gemeentefonds in werking treedt. Hierbij vervallen oude maatstaven en komen nieuwe maatstaven daarvoor in de plaats die meer aansluiten op inhoudelijke en maatschappelijke ontwikkelingen en effecten die in de nieuwe verdeling tot uiting komen. Dit nieuwe model leidt tot een herverdeeffect tussen alle gemeenten inzake de ontvangsten van de algemene uitkering.

Een ingroeimodel voor herverdeeffecten tot € 37,50 per inwoner tot en met 2025 is het financiële kader waarbinnen de invoering plaatsvindt. Zwijndrecht is hierin een nadeelgemeente met € 28 per inwoner gebaseerd op 2019. Dit is verwerkt in de cijfers waarbij in de komende maanden de actualisatie plaatsvindt naar de eenheden per 2022. Deze actualisatie zal aanvullende invloed op het meerjarenbeeld hebben die bij de begrotingsuitwerking tot uitdrukking komt. Het bovenstaande kunt u ook nazien in de RIB Decembercirculaire 2021 en Regeerakkoord (2022-0011426).

Bijsturingsmaatregelen

De jaren 2023-2025 laten op de financiële foto in deze kaderbrief dus zwarte cijfers zien. Hierbij is conform het beleid scherp aan de wind gezeild waarbij de uitgangspunten in de ramingen uitgaan van positieve(re) realisaties via genomen en nog te nemen bijsturingsmaatregelen c.q. besluiten. Met name de beleidsinzet op de taken van verbonden partijen op het terrein van het Sociaal Domein voor jeugd en sociale dienst zijn meegenomen in de cijfers waarbij de verwachting is dat in de (nabije) toekomst de vruchten daarvan geplukt worden.

Ook vanuit de strategie om te blijven investeren in woningbouwontwikkeling om de gemeente toekomstbestendig te maken is het geplande woningbouwprogramma nader financieel vertaald in de inkomsten voor het gemeentefonds en de OZB-opbrengst. In de paragraaf Weerstandsvermogen in de op stellen begroting 2023 zal met de geschetste ontwikkelingen rekening worden gehouden als te monitoren risico's.

Gezien de mogelijke financiële impact van eventuele verslechterende macro-economische ontwikkelingen op de huidige gebiedsontwikkelingen, zijn wij voortdurend scherp op het beperken van financiële risico's binnen de huidige gebiedsontwikkelingen. Voorbeelden van maatregelen die we nemen zijn financieel optimaliseren, in de uitvoering kiezen voor een planfasering die het financiële risico beperkt en subsidiekansen benutten om het resultaat te optimaliseren. Het huidige projectportfolio is beheersbaar. Bij eventuele nieuwe ontwikkelingen is het gezien de al in voorbereiding en ontwikkeling zijnde projecten, belangrijk om deze heel scherp af te wegen in uw raad. De (financiële) risico's leggen we u daarbij nadrukkelijk ter afweging voor.

Indexeren

Het jaarlijkse proces van prijsbijstellingen van de inkomsten en uitgaven aan inflatie-ontwikkelingen wordt indexeren genoemd. De onzekerheden omtrent de te hanteren indexaties in de laatste maanden zijn ten opzichte van de cijfers die we normaal gewend zijn fors. Aan zowel de inkomstenkant via het gemeentefonds, als aan de uitgavenkant, zijn de gevolgen onduidelijk voor zowel de korte als de langere termijn. Indexatie van uitgavenbudgetten heeft met de huidige ontwikkeling (bijvoorbeeld van de energieprijzen) een grote impact op de financiële ruimte. Gelet op alle onzekerheden wordt voorlopig rekening gehouden met de reguliere prijsstijging conform de septembercirculaire 2021.

Een actueler beeld op de compensatie vanuit het rijk in het gemeentefonds voor inflatie vindt plaats via de meicirculaire 2022. Dit betekent dat naar verwachting begin juni duidelijk is met welk bedrag de inkomsten toenemen. Op basis van deze compensatie bekijken we bij het opstellen van de begroting 2023 welke financiële ruimte aanwezig is om aanvullend te indexeren. Hierbij zal een onderscheid zijn tussen reguliere uitgaven, subsidies, lonen en investeringen. Het percentage indexatie zoals in deze

brief genoemd is, is wat ons betreft een minimum en in september zal een definitief (hoger) percentage aan u worden voorgelegd.

Investeringsplan 2023-2026

Het gemeentelijk investeringsplan (dat bestaat uit infra, riool, scholen, zwembad, routine-investeringen etc. etc.) is ambitieus en wordt jaarlijks bij de begroting geactualiseerd. Dit leidt tot aanpassingen voor het moment van het uitvoeren en begroten van investeringen. Het investeringsplan mondt financieel gezien uiteindelijk uit in kapitaallasten die in de begroting worden verwerkt.

De ervaring leert dat door diverse oorzaken volledige en tijdige uitvoering van het compleet voorgenomen investeringsprogramma achterblijft. Daarom wordt rekening gehouden met een onderuitputting op de kapitaallasten in onze begroting. Voor 2023 betreft dit € 750.000 oplopend naar € 1,2 miljoen vanaf 2025. Bij de begrotingsopstelling 2023-2026 wordt het Investeringsplan geactualiseerd waarbij verdere voorstellen worden over hoe om te gaan met deze taakstelling onderuitputting kapitaallasten. Zoals gebruikelijk zijn de kapitaallasten in de kadernota/brief daarom nog niet doorgerekend.

Financieel overzicht 2023-2026

Op de volgende pagina staat op hoofdlijnen wat we aan structurele ontwikkelingen moeten en willen opnemen in de begroting voor 2023 en het beeld voor de meerjarenbegroting. Op basis van dit overzicht wordt het financiële beeld voor 2023 bepaald. We hebben dit eerder wel eens een zogenaamde "financiële foto" genoemd (kaderbrief 2021).

De foto is genomen op 17 mei, dus u ziet besluiten terug tot en met de raadsvergaderingen van 17 mei 2022. Een uitzondering: de concept 1^e Bestuursrapportage 2022, gelet op de impact, is wel meegenomen in de cijfers.

Kaderbrief 2023

					* € 1.000
Financiële ruimteberekening kaderbrief		2023	2024	2025	2026
Beginstand begroting 2022		-849	-688	221	1.182
(Raads)besluiten na vaststellen begroting 2022					
A1	Structureel 2e burap 2021	98	98	98	98
A2	Gevolgen onderhoud sport	-116	-203	-191	-245
A3	Raadsbesluit: Beheerpl. Openb. Ruimte	-230	-230	-230	-230
A4	Raadsbesluit: goed wonen lening	-15	-15	-15	-15
A5	Uitbreiding raadscommissieleden	-48	-48	-48	-48
	Geraamd resultaat na vaststelling raadsbesluiten	-1.160	-1.086	-165	742
A6	Resultaat concept 1e Bestuursrapportage 2022	-1.038	-1.076	-1.096	-1.105
Financiële startpositie 2023-2026		-2.198	-2.162	-1.261	-363
Mutaties gemeentefonds		2023	2024	2025	2026
B1	Doorwerking accres kabinetsakkoord	2.105	3.820	4.220	1.944
B2	Opschalingskorting tijdelijk opschorten	985	1.317	1.593	0
B3	Actualisatie aantallen gemeentefonds	-56	-284	127	384
B4	Herijking gemeentefonds	-336	-1.009	-1.276	-1.292
Totaal gemeentefonds		2.698	3.844	4.664	1.036
Reguliere ontwikkeling inkomsten		2023	2024	2025	2026
C1	Verspringen basisjaar algemene uitk.	1.536	1.536	1.536	1.536
C2	Actuele ontwikkeling prijspeil alg.uitk.	pm	pm	pm	pm
C3	Indexatie OZB-opbrengst	347	347	347	347
C4	Bouwleges	400	0	0	0
C5	OZB-opbrengst nieuwbouw (netto na verr. Alg. Uitk.)	-1	3	37	64
C6	Overige leges	pm	pm	pm	pm
Totaal inkomsten		2.281	1.885	1.919	1.946
Reguliere ontwikkeling uitgaven		2023	2024	2025	2026
C7	CAO-lonen 2023	pm	pm	pm	pm
C8	Subsidies 2023	-179	-179	-179	-179
C9	Overige budgetten 2023	-357	-357	-357	-357
C10	Actuele ontwikkeling prijspeil uitgaven	pm	pm	pm	pm

Kaderbrief 2023

C11	Ontwikkeling rente geldleningen	pm	pm	pm	pm
Totaal uitgaven		-537	-537	-537	-537
Verbonden partijen		2023	2024	2025	2026
D1	Gemeenschappelijke Regeling Sociaal	-200	-36	-20	-20
D2	Dienst Gezondheid en Jeugd	pm	pm	pm	pm
D3	Serviceorganisatie Jeugd	699	-153	-1.673	-2.844
D4	Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid	-306	-306	-306	-306
D5	Serviceorganisatie Dordrecht 2022	-228	-228	-228	-228
D6	Serviceorganisatie Dordrecht 2023	pm	pm	pm	pm
D7	Recreatieschap IJsselmonde	-27	-27	-27	-27
D8	OZHZ: inwonerbijd. regulier & jaarprogr.	-16	-16	-16	-16
D9	Drechtwerk	38	74	90	82
D10	Garantstellingsprovisie HVC	-18	-18	-18	-18
D11	Actuele ontwikkeling prijspeil uitgaven	pm	pm	pm	pm
Totaal verbonden partijen		-58	-710	-2.198	-3.377
Autonome / onontkoombare ontwikkelingen		2023	2024	2025	2026
E1	GBD-GEO, flexibele schil BAG-verzoeken	-50	-50	-50	-50
E2	Kostenstijging snoeiwerkzaamheden	-118	-118	-118	-118
E3	Doorzetten raadsprogramma, armoedebeleid 1-malig	-405	pm	pm	pm
E4	Uitvoering Wet Schuldhulpverlening gemeenten	-100	-100	-100	-100
E5	Kindermishandeling	-225	pm	pm	pm
Totaal autonome / onontkoombare ontwikkelingen		-898	-268	-268	-268
Doorwerking actualisatie ontwikkelingen Investeringsplan		2023	2024	2025	2026
F1	Actualisatie kapitaallasten	pm	pm	pm	pm
Indicatief resultaat na ontwikkelingen		1.289	2.053	2.319	-1.563

Op de foto is voor 2026 het "financiële ravijn" (woorden van de VNG) te zien dat ontstaat door het kabinetsstandpunt inzake de aanpassingen in de financiële verhoudingen tussen rijk en gemeenten. Dat standpunt is nu: in 2026 is er een nieuw kabinet en dan zien we verder. Dit is een issue voor alle gemeenten en we vertrouwen er op dat er in de komende jaren nadere afspraken gemaakt zullen gaan worden. Het huidige beeld is immers voor veel gemeenten niet reëel om op te sturen, uitgaande van een minimaal voorzieningenniveau wat nog altijd de wettelijke basis is en zou moeten zijn in de financiële verhoudingen tussen het rijk en gemeenten.

In de bijlage bij deze brief is een nadere toelichting per post opgenomen.

Verder proces naar de begroting 2023

De kaderbrief (juli) en de begroting (keuzes in september, formele besluitvorming in november) zijn twee P&C-producten die nauw in elkaars verlengde liggen. De uitgangspunten, ontwikkelingen en voorstellen uit deze kaderbrief worden gebruikt voor het opstellen van de begroting 2023. De begroting zal op 8 november worden behandeld in de raadsvergadering.

Het proces naar de begroting is stapsgewijs als volgt:

- Begin juni kaderbrief aanbieden als raadsinformatiebrief zonder meicirculaire en raadsprogramma
- Begin juli bespreking over macro-economische ontwikkelingen en gevolgen voor Zwijndrecht
- Zomermaanden uitwerken concept-programmabegroting gebaseerd op kaderbrief, meicirculaire en het voorstel voor vertaling van het raadsprogramma "Krachting Zwijndrecht 2.0"
- 2 september aanleveren voorstel vertaling raadsprogramma naar begroting aan gemeenteraad
- 2^e helft september behandelt de raad dit voorstel. Dit moment qua setting lijken op wat normaal een kadernotabehandeling is.
- Het college werkt de concept begroting uit op basis van uw besluitvorming
- 21 oktober toezending programmabegroting
- Septembercirculaire na Prinsjesdag niet te verwerken in de begroting 2023, maar te betrekken bij kadernota 2024.
- 8 november begrotingsbehandeling in de raad

Zoals eerder aangeven in deze kaderbrief zijn we alert op veranderende omstandigheden en ontwikkelingen. Als deze van zwaarwegende invloed zijn op de inkomsten en uitgaven van de gemeente dan ontvangt u daarover nadere informatie vòòr de raadsbehandeling van de begroting in november. Deze informatie kan dan wel mee worden genomen bij de afwegingen in de besluitvorming, maar zonder dat daarbij de begrotingsdocumenten vooraf aangepast worden.

In de bijlage ziet u e.e.a. schematisch uitgewerkt.

College van Burgemeester en Wethouders,

Mei/juni 2022

Hoogachtend,

De secretaris,

De burgemeester,

BIJLAGE A: Schematische weergave proces

Kaderbrief 2023

- 20 juni informele sessie
- 5 juli behandeling Kaderbrief
- Beleidsarm
- Jaarlijkse kaders / Financiële ruimte berekening

Afwegingen door de raad

- 2e helft september behandeling voorstel verwerking raadsprogramma
- Effect meicirculaire
- Opzet en indeling nieuwe programma begroting

Begroting 2023

- Eind oktober tafeltjesavond
- 8 november behandeling Begroting 2023
- Beleidsrijke programma begroting
- Uw afwegingen verwerkt in één boekwerk

Bijlage Kaderbrief

A: Toelichtingen Besluiten gemeenteraad na vaststelling primitieve begroting 2022-2025

Onderstaande besluiten zijn separaat genomen raadsbesluiten die invloed hebben op het geraamde begrotingsresultaat vanaf de vaststelling van de primitieve begroting 2022-2025 in november 2022 tot en met de raadsvergadering van 17 mei 2022, waarbij het concept van de 1^e Bestuursrapportage 2022 wel is meegenomen gelet op de materialiteit.

* € 1.000

Financiële ruimteberekening kaderbrief		2023	2024	2025	2026
Beginstand begroting 2022		-849	-688	221	1.182
	(Raads)besluiten na vaststellen begroting 2022				
A1	Structureel 2e burap 2021	98	98	98	98
A2	Gevolgen onderhoud sport	-116	-203	-191	-245
A3	Raadsbesluit: Beheerpl. Openb. Ruimte	-230	-230	-230	-230
A4	Raadsbesluit: goed wonen lening	-15	-15	-15	-15
A5	Uitbreiding raadscommissieleden	-48	-48	-48	-48
	Geraamd resultaat na vaststelling raadsbesluiten	-1.160	-1.086	-165	742
A6	Resultaat concept 1e Bestuursrapportage 2022	-1.038	-1.076	-1.096	-1.105
Financiële startpositie 2023-2026		-2.198	-2.162	-1.261	-363

A1: Structureel 2^e Bestuursrapportage 2021

Op 21 december 2021 is [2^e Bestuursrapportage \(2021-0148625\)](#) vastgesteld in de gemeenteraad. De structurele financiële consequenties volgend uit deze rapportage zijn nu verwerkt in de kaderbrief.

A2: Beheerplan buitensportaccommodaties

Op 25 januari 2022 is het hernieuwde [beheerplan buitensportaccommodaties 2022-205 \(2021-0154885\)](#) vastgesteld in de gemeenteraad. Dit beheerplan heeft betrekking op de accommodaties van verenigingen in het voetbal, handbal, hockey, korfbal, tennis en honk- en softbal. De buitensportaccommodaties worden ook gebruikt door scholen voor hun sportlessen. In het beheerplan zijn de bijbehorende onderhoudsbudgetten en investeringskredieten voor de jaren 2022 e.v. opgenomen om op het huidige vastgestelde kwaliteitsniveau te kunnen blijven voorzien. Deze financiële consequenties zijn nu verwerkt in de kaderbrief.

A3: Beheerplan openbare ruimte

Op 25 januari 2022 is het [Integraal beheerplan Openbare ruimte 2022-2025 \(2021-0068641\)](#) vastgesteld in de gemeenteraad. Dit beheerplan richt zich op het dagelijks onderhoud in de openbare ruimte om de basis op de orde te houden op de huidige vastgestelde kwaliteitsniveaus. Om de gesignaleerde autonome ontwikkelingen als veranderde Arbo-technische eisen en aanmeldingskosten Stedin voor de openbare verlichting of areaaluitbreiding te kunnen oplossen zijn extra middelen noodzakelijk. Deze financiële consequenties zijn nu verwerkt in de kaderbrief.

A4: Goed Wonen Lening

Op 25 januari 2022 is de [Goed Wonen lening \(2021-0154980\)](#) vastgesteld in de gemeenteraad. Dit voorstel voorziet in de mogelijkheid tot het beschikbaar stellen van renteloze leningen aan inwoners met een eigen woning voor het treffen van verbetermaatregelen aan hun woning voor duurzaamheid, levensloopbestendigheid en/of veiligheid. Het verstrekken van de lening vindt plaats op basis van het principe van een revolving fund door het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVN).

Doordat het renteloze leningen betreffen worden geen middelen ontvangen ter dekking van de rentekosten, kosten eventuele wanbetalers en de beheersvergoeding van het SVN. De financiële consequenties voor een structureel budget zijn nu verwerkt in de kaderbrief.

A5: Uitbreiding raadscommissieleden

Bij de installatie van de nieuwe gemeenteraad na de raadsverkiezingen is via het raadsvoorstel [Wijzigingsverordening \(22G08\)](#) op 29 maart 2022 besloten om het aantal raadscommissieleden uit te breiden. Op basis van presentatiegelden en het aantal commissies per jaar is het benodigde budget van € 48.000 berekend.

A6: Toelichting structurele gevolgen 1e Bestuursrapportage 2022

Eind mei is de [1^e Bestuursrapportage 2022 \(kenmerk 2022-0071601\)](#) verzonden aan de gemeenteraad. Gelet op de structurele posten die van invloed zijn op het meerjarig geraamde begrotingsresultaat zijn de uitkomsten van deze bestuursrapportage meegenomen in de kaderbrief. Voor nadere inzichten in deze posten verwijzen u naar deze rapportage.

B: Ontwikkelingen Gemeentefonds

In deze paragraaf staan diverse algemene ontwikkelingen rondom het gemeentefonds weergegeven.

* € 1.000

Mutaties gemeentefonds		2023	2024	2025	2026
B1	Doorwerking accres kabinetsakkoord	2.105	3.820	4.220	1.944
B2	Opschalingskorting tijdelijk opschorten	985	1.317	1.593	0
B3	Actualisatie aantallen gemeentefonds	-56	-284	127	384
B4	Herijking gemeentefonds	-336	-1.009	-1.276	-1.292
Totaal gemeentefonds		2.698	3.844	4.664	1.036

B1 en B2: Doorwerking kabinetsakkoord en opschalingskorting tijdelijk opschorten

Via de [maartbrief](#) heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken de doorwerking van het afgesloten kabinetsakkoord van Rutte IV voor de gemeenten bekend gemaakt. Gemeenten kunnen deze maartbrief gebruiken voor het doorrekenen van een aantal financiële consequenties voor de jaren 2022-2026 vooruitlopend op de officiële verwerking in de meicirculaire 2022.

In de [raadsinformatiebrief \(2022-0011426\)](#) van 1 februari 2022 hebben we eerder op hoofdlijnen indicatief de uitkomsten voor Zwijndrecht geschetst. Op basis van de uitgebrachte maartbrief blijven deze hoofdlijnen overeind staan. In de jaren tot en met 2025 is de verwachting dat de algemene uitkering stijgt, waarna in 2026 de uitkering terug is op het niveau van 2022.

Het huidige kabinet geeft aan dat voor de periode vanaf 2026 het nieuwe kabinet besluiten gaat nemen over het te voeren financieel beleid richting gemeenten op de terreinen van o.a. de opschalingskorting en het al dan niet uitbreiden van het gemeentelijk belastinggebied. Het besef is aanwezig dat gemeenten hierdoor in onzekerheid zijn over de financiële ruimte vanaf 2026. Met o.a. VNG en provinciaal toezichthouders is afgesproken dat zij een traject tot het opstellen van een contourennota voor het bepalen van een toekomstbestendige en stabiele financieringssysteem te richten. De provinciale toezichthouder heeft aangegeven dat vooruitlopend de gemeenten geen aannames mogen doen op de uitkomsten van dit overleg. Het is de verwachting dat in de loop van juni 2022 de hoofdrichting duidelijk is.

B3: Actualisatie aantallen gemeentefonds

Diverse maatstaven zijn geactualiseerd per 1-1-2022 zoals inwoners, woonruimten en bijstandsontvangers. Ook is het woningbouwprogramma één op één in de meerjarenaantallen verwerkt bij o.a. woonruimten en inwoners en afgeleide maatstaven exclusief de WOZ-maatstaf. In de eerste jaren was de huidige raming nog te optimistisch t.o.v. de vastgestelde woningbouwplanning. Dit leidt tot een daling in de eerste jaren en een meeropbrengst in de latere jaren. Als het woningbouwprogramma wordt bijgesteld dan leidt dit in de toekomst ook tot mutaties in de opbrengst gemeentefonds. Overigens zijn nog niet alle maatstaven geactualiseerd voor 2022 omdat het CBS nog niet alles heeft verwerkt. In de meicirculaire volgt over het algemeen een grote bijstelling in de maatstaven.

B4: Herijking gemeentefonds

Het proces van de herijking van het gemeentefonds voorziet invoering van de verdeelsystematiek per 1 januari 2023. Uit het eerder uitgebrachte advies van de Raad voor Openbaar Bestuur (ROB) is een aantal aandachtspunten naar voren gekomen waarbij is geadviseerd die te onderzoeken voordat de invoering plaatsvindt. Het kabinet volgt dit advies deels waarbij het onderzoek dit jaar wordt opgestart, maar de opschorting van de invoering van de nieuwe verdeling vindt niet plaats. Uitkomsten zullen naar verwachting in voorjaar 2023 bekend worden. In samenspraak met de VNG,

gemeenten en het ROB zal dan worden bekeken welke implicaties de uitkomsten van deze onderzoeken zijn voor het model.

Om tegemoet te komen aan de gemeenten is het ingroeipad te beperkt tot drie jaar, waarbij in het 1^e jaar het herverdeelsverschil is gemaximeerd op € 7,50 per inwoner in plaats van € 15 inwoner oplopend tot maximaal € 37,50 in 2025. Door beperking tot drie jaar zal het nieuwe model eerder worden geëvalueerd en kan met deze evaluatie besluiten worden over het traject 2026 en verdere jaren.

Zwijndrecht is op basis van huidige inzichten een nadeelgemeente waarbij gebaseerd op de cijfers 2019 het nadeel is berekend op € 28 per inwoner. In de komende maanden actualiseert het kabinet de herijking op basis van de cijfers van 2020 en 2021 waardoor het huidig inzicht onder voorbehoud is. Gelet op de eerdere actualisaties naar de nieuwe jaarcijfers waarbij de gevolgen voor Zwijndrecht nadelig uitpakten, verwachten wij dat het nadeel voor Zwijndrecht uiteindelijk nog verder zal oplopen. Met deze actualisaties is nog geen rekening gehouden in de huidige cijfers. In de komende circulaire gemeentefonds volgt hierover meer duidelijkheid.

C: Toelichting indexaties en autonome ontwikkeling inkomsten

In deze paragraaf zijn de ontwikkelingen beschreven rondom de reguliere bijstellingen van de jaarlijkse indexaties voor zowel de inkomsten als de uitgaven. Daarnaast is een bijstelling van de inkomsten vanuit de areaaluitbreiding door het woningbouwprogramma vermeld.

* € 1.000

Reguliere ontwikkeling inkomsten		2023	2024	2025	2026
C1	Verspringen basisjaar algemene uitk.	1.536	1.536	1.536	1.536
C2	Actuele ontwikkeling prijspeil alg.uitk.	pm	pm	pm	pm
C3	Indexatie OZB-opbrengst	347	347	347	347
C4	Bouwleges	400			
C5	OZB-opbrengst nieuwbouw (netto na verr. Alg. Uitk.)	-1	3	37	64
C6	Overige leges	pm	pm	pm	pm
Totaal inkomsten		2.281	1.885	1.919	1.946

Reguliere ontwikkeling uitgaven		2023	2024	2025	2026
C7	CAO-lonen 2023	pm	pm	pm	pm
C8	Subsidies 2023	-179	-179	-179	-179
C9	Overige budgetten 2023	-357	-357	-357	-357
C10	Actuele ontwikkeling prijspeil uitgaven	pm	pm	pm	pm
C11	Ontwikkeling rente geldleningen	pm	pm	pm	pm
Totaal uitgaven		-537	-537	-537	-537

C1: Effect bijstelling prijspeil algemene uitkering gemeentefonds regulier

De algemene uitkering gemeentefonds is berekend op basis van prijspeil 2022. Het regulier jaarlijks aanpassen van het prijspeil naar het nieuwe begrotingsjaar leidt tot een stijging van € 1.536.000 vanaf 2023 gebaseerd op de laatst bekende index uit de septembercirculaire 2021. In de meicirculaire 2022 zal nadere informatie bekend worden over de gehanteerde prijsontwikkeling 2023 in het gemeentefonds.

C2: Effect ontwikkelingen bijstellen prijspeil algemene uitkering gemeentefonds n.a.v. actuele ontwikkelingen

De actuele ontwikkelingen in de wereld leiden tot een forse stijging van de inflatie. Op basis van de meest recente Macro Economische Verkenning van 2022 verwacht het Centraal Planbureau een stijging van 5,9% in 2022 en voor 2023 van 2,2% voor de geharmoniseerde consumentenprijsindex. Dit is fors boven de laatste gehanteerde percentages van circa 1,85% in de septembercirculaire 2021. In de meicirculaire 2022 zal nadere informatie bekend worden over de prijscompensatie in het gemeentefonds. Het huidig opgenomen indexatiecijfer is dus de minimale compensatie.

C3: Effect indexering OZB

Jaarlijks bepalen we in de kadernota welke percentages we gebruiken om inkomsten te indexeren. Voor de OZB is dit gebaseerd op een driejaarlijks gemiddelde van de inflatie (de geharmoniseerde consumenten prijsindex). Dit gemiddelde staat voor 2020-2022 op 3,3%. Indexatie vindt plaats op totaalniveau. Bij de tariefsbepaling zelf wordt rekening gehouden met de waarde van het onroerend goed in onze gemeente. Dit betekent dat een stijging van de waarde van het huis (of daling) vaker een groter effect heeft op het te betalen bedrag dan de voorgestelde indexatie.

C4: éénmalige bijstelling bouwleges

Jaarlijks ontvangt de gemeente leges als vergoeding voor het in behandeling nemen van de aanvragen omgevingsvergunningen. Deze fluctueren per jaar, afhankelijk van het aantal aanvragen, de grootte van het woningbouwproject en de daaraan gerelateerde bouwsom. Op basis van de

woningbouwplanning zijn we nagegaan of de geraamde legesopbrengsten voor 2023 en verder realistisch zijn. Voor 2023 stellen we voor om de opbrengsten te verhogen met € 400.000 omdat diverse grote woningbouwprojecten in ontwikkeling zijn. Vanwege de onzekere tijden waarin we nu verkeren, kunnen we nog geen voorspellingen doen voor 2024 en verder en handhaven we de raming die nu in de boeken staat (€ 800.000 per jaar).

Voor de opbrengsten van de bouwleges gelden de volgende disclaimers:

- Hoe verder in de tijd hoe onzekerder het is dat men daadwerkelijk in dat jaar een omgevingsvergunning aanvraagt. Dit laat zich lastig prognosticeren.
- Ruimtelijke procedure (bestemmingsplan/ omgevingsplan). Als belanghebbenden bezwaar- en/of beroep aantekenen neemt de doorlooptijd van de ruimtelijke procedure toe, waardoor men automatisch ook later de omgevingsvergunning aanvraagt. De planning schuift dan dus op, waardoor het voor kan komen dat men bijvoorbeeld pas 1 jaar later dan geprognosticeerd de omgevingsvergunning aanvraagt. Dit heeft dan weer een effect op de raming legesopbrengsten.
- Beschikbaarheid van de bouwers. Veel aannemers/ bouwbedrijven zitten momenteel vol met werk en moeten nu soms nee verkopen. Dit kan in de praktijk vertraging opleveren voor het aanvragen van een omgevingsvergunning, waarbij een project in tijd doorschuift en effect heeft op de raming legesopbrengsten.
- De beschikbaarheid en betaalbaarheid van bouwmaterialen staan onder druk. Dit kan tot leveringsproblemen leiden die de planning van projecten in de war schoppen. Dit kan vertraging in een project betekenen, waarbij men besluit om ook later pas een omgevingsvergunning bij ons aan te vragen.

C5: OZB-opbrengst areaaluitbreiding door woningbouwplanning

Uitbreiding van het aantal woningen door nieuwbouw leidt tot een areaaluitbreiding en dus toename van de WOZ-eenheden. Een stijging van de WOZ-eenheden leidt tot mutaties in de OZB-opbrengst en een verrekening via het gemeentefonds. De systematiek is namelijk dat 80% van de WOZ-eenheden tegen een vastgesteld landelijk tarief voor de OZB-heffing wordt verrekend in het gemeentefonds als eigen inkomsten gemeenten. Per saldo wordt dus een stukje afgeroomd waardoor de netto-stijging overblijft die gemeenten als baat kunnen inboeken.

Verwerking van de woningbouwplanning voor de komende jaren tegen een gemiddelde WOZ-waarde voor de nieuwe woningen leidt tot kleine mutaties in 2023 en 2024. In 2025 wordt naar verwachting € 37.000 en in 2026 € 63.500 per saldo extra ontvangen. De gehanteerde gemiddelde WOZ-waarde van de nieuwbouw is gebaseerd op een grens die iets hoger ligt van middelduur naar duur (circa € 350.000) volgens huidige inzichten zoals die bekend zijn binnen het woningbouwprogramma voor de diverse complexen. Aanpassingen in de woningbouwplanning leiden uiteraard direct tot mutaties in deze netto opbrengst.

C6: Overige leges

De overige opbrengsten (met name leges) worden *voorlopig* met 1,85% geïndexeerd, conform de laatst gehanteerde index uit de septembercirculaire 2021. Deze opbrengsten vormen overigens slechts een marginaal onderdeel van de gemeentelijke inkomsten.

C7: CAO-stijging loonkosten 2023

Later in 2022 starten de nieuwe onderhandelingen voor de CAO die vanaf 2023 zal gelden. Uiteraard is nu nog onbekend met welke index de loonkosten zullen worden aangepast. Het is staand beleid

om de consequenties van de CAO pas mee te nemen als deze definitief is afgesloten en bekend is. Op dit moment is de ontwikkeling van de loonkosten als pm-post opgenomen. Verwerking zal naar verwachting in de 1^e bestuursrapportage 2023 zijn.

C8-C9: Indexeren subsidies en overige kosten (inclusief energie)

We stellen voor om de budgetten voor goederen, diensten en subsidies voor 2023 *voorlopig* te indexeren met de gehanteerde prijsontwikkeling van 1,85% gelijk aan de bijstelling van gemeentefonds. Dit leidt tot een aanpassing van de budgetten voor subsidies met circa € 180.000 en de overige budgetten met € 357.000. Hierbij zijn ook de budgetten voor energie inbegrepen waarvoor het de verwachting is dat de huidige prijzen na 2024 weer zullen dalen ten opzichte van het huidige niveau.

C10: Actuele ontwikkeling prijspeil uitgaven

De actuele ontwikkelingen in de wereld leiden tot een forse stijging van de inflatie. Op basis van de meest recente Macro Economische Verkenning van 2022 verwacht het Centraal Planbureau een stijging van 5,9% in 2022 en voor 2023 van 2,2% gebaseerd op de geharmoniseerde consumentenprijsindex. Dit is fors boven de laatste gehanteerde percentages. De economische ontwikkelingen en verwachtingen zijn op dit moment onderhevig aan fluctuaties en ongewis. Iedere index boven de huidig gehanteerde index is hierdoor arbitrair.

Bij de meicirculaire 2022 wordt duidelijk welke financiële bijstelling het kabinet vergoedt aan de gemeenten voor de indexatie. Op dat moment ontstaat duidelijkheid welke aanvullende financiële ruimte ontstaat om ook binnen de gemeentelijke begroting aan indexaties toe te kennen. Bij de begrotingsopstelling 2023 wordt aan de hand van deze definitieve inzichten een nadere uitwerking gedaan op de indexatieontwikkeling. Hierbij zal dan onderscheid gemaakt worden in reguliere budgetten, subsidies en de investeringen.

C11: Ontwikkelingen rentegeldleningen

De ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt in de afgelopen maanden laten een stijgende rente zien. Met name de kapitaalmarkt voor langlopende geldleningen houdt al rekening met stijgende rendementen gelet op het risico en de inflatieontwikkeling. De rente op de geldmarkt voor kortlopend is nog redelijk stabiel omdat de Europese Centrale bank het vastgestelde rentetarief nog ongemoeid laat.

De hoogte van het investeringsprogramma en de grondexploitaties en de aflossingen van de bestaande geldleningen beïnvloeden voornamelijk de financieringsbehoefte van Zwijndrecht. Een reële en haalbare planning van de benodigde bedragen de komende jaren maakt dat nauwkeuriger kan worden ingespeeld op de mogelijkheden die de huidige markt biedt.

Afhankelijk van de actualisatie van het IP zou het kunnen zijn dat rentekosten stijgen t.o.v. de huidige rekenrente van 1,5% en de opgenomen budgetten voor de rentekosten. Hierover kan pas worden bericht als nadere inzichten in het IP bekend zijn. In de uitwerking van de begroting 2023-2026 vindt dit plaats.

D: Toelichting Verbonden partijen

In deze paragraaf zijn zowel de nominale ontwikkelingen als de mogelijke groei-ontwikkelingen van de verbonden partijen opgenomen.

* € 1.000

Verbonden partijen		2023	2024	2025	2026
D1	Gemeenschappelijke Regeling Sociaal	-200	-36	-20	-20
D2	Dienst Gezondheid en Jeugd	pm	pm	pm	pm
D3	Serviceorganisatie Jeugd	699	-153	-1.673	-2.844
D4	Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid	-306	-306	-306	-306
D5	Serviceorganisatie Dordrecht 2022	-228	-228	-228	-228
D6	Serviceorganisatie Dordrecht 2023	pm	pm	pm	pm
D7	Recreatieschap IJsselmonde	-27	-27	-27	-27
D8	OZHZ: inwonerbijd. regulier & jaarprogr.	-16	-16	-16	-16
D9	Drechtwerk	38	74	90	82
D10	Garantstellingsprovisie HVC	-18	-18	-18	-18
D11	Actuele ontwikkeling prijspeil uitgaven	pm	pm	pm	pm
Totaal verbonden partijen		-58	-710	-2.198	-3.377

D1: Sociale Dienst Drechtsteden

Op basis van het 'Financieel Kader Sociale Domein' is voorafgaand aan het uitwerken van de begroting 2023 van de GR Sociaal een uitgangspuntennotitie en een beleidsagenda opgesteld. Die twee stukken zijn samen met gemeenten opgesteld en besproken en daarna vastgesteld in het Dagelijks Bestuur. De prognoses in deze begroting zijn gebaseerd op deze vastgestelde uitgangspunten en bevatten geen beleidswijzigingen. Voor 2023 is voor Zwijndrecht sprake van een nadeel van bijna € 200.000.

Daarnaast zien we dat de begroting realistisch is vanuit de vraagkant, maar onzeker is of de zorgorganisaties het aanbod kunnen leveren om aan de vraag te voldoen. Om ten opzichte van de regionale begroting van de GR Sociaal toch lokale keuzevrijheid te creëren hebben wij de verwachte groei in de meerjarenbegroting 2024-2026 vlak gehouden en deze opgenomen in de risicoparagraaf. Deze groei is namelijk erg afhankelijk van het beschikbare aanbod, het maatwerk en de keuzes die volgen uit de raads- en coalitieprogramma's en kan daardoor tussen gemeenten verschillen. De bijdrage voor de jaren vanaf 2024 is daardoor nagenoeg gelijk aan de huidige begroting.

D2: Dienst Gezondheid en Jeugd

De begroting 2023 van de DG&J leidt tot een totale bijdrage van € 2.731.000. De begrote bijdrage bedraagt nu € 2.591.000. Dit leidt tot een nadeel voor de ruimteberekening in de kaderbrief van € 140.000. De belangrijkste oorzaken zijn het verlengen van de formatie voor Veilig Thuis en de indexatie. Als ingestemd wordt met de gevraagde uitbreiding voor het meldpunt, is ons aandeel daarin € 11.700. Dan stijgt het totale nadeel tot € 152.000.

D3: Service Organisatie Jeugd

De programmabegroting is gebaseerd op de prognose van de kosten per gemeente voor het jaar 2022 van het bij de SOJ in gebruik zijnde forecastmodel voor de zorgvraag, indexatie voor het jaar 2023 en het nieuwe normenkader voor inkoop. In het forecastmodel is nog geen rekening gehouden met groei van de uitgaven door meer jeugdigen, een hogere inzet per jeugdige of een combinatie daarvan. De afgelopen jaren is daar wel sprake van geweest, namelijk een hogere inzet per jeugdige. Het AB heeft gekozen om uit te gaan van een groei van 5% in 2022, 2,5% in 2023 en 0% voor de jaren erna als basis voor de regionale begroting. Verder is besloten om aan de raden te vragen welk bedrag zij als realistisch voor hun gemeente beschouwen om op te nemen voor 2023.

De basisbegroting 2023 leidt tot de volgende resultaten voor de begroting van gemeente Zwijndrecht. Dit is nadat een bedrag van € 1,5 miljoen wordt vertaald als ambitie om te komen tot een kostenbesparing en opgenomen wordt in de risicoparagraaf. Deze bedragen worden vertaald in de kaderbrief 2023.

SOJ	2022	2023	2024	2025	2026
Beschikbaar nu	14.574.351	14.563.730	13.500.474	11.980.474	10.809.474
Forecast SOJ - Zwijndrecht	14.526.448	15.364.812	15.153.463	15.153.463	15.153.463
Verhogen opbrengst lokale ingrepen		PM	PM	PM	PM
Top 1% naar risicoparagraaf		1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000
Overschot - tekort - kademota/ begroting	47.903	698.918	-152.989	-1.672.989	-2.843.989

D4: Veiligheidsregio Zuid-Holland-Zuid

Conform de financiële kaderstelling GR-ZHZ in de begroting 2023 rekening gehouden met loon- en prijsindexatie volgens de septembercircular 2021. Dit betekent een stijging van de bijdrage voor Zwijndrecht met € 82.000.

In de ontwerpbegroting 2023 vraagt de Veiligheidsregio de tien gemeenten om extra bij te dragen aan de begroting van VRZHZ. Dit ter dekking van extra structurele kosten als gevolg van bijvoorbeeld CAO-effecten, verhoogde kosten voor inkoop en onderhoud van materieel en materialen en informatieveiligheid. Ook wordt extra inzet vereist ten aanzien van ontwikkelingen zoals de nieuwe Omgevingswet en innovaties zoals het Multi Intelligence Center.

De VRZHZ heeft de afgelopen jaren aanzienlijke bezuinigingen doorgevoerd. Verdere bezuinigingen hebben een direct onwenselijk effect op de kwaliteit van de dienstverlening, zoals minder brandweerposten, een lager aantal piketten en het afstoten van het eigen operationeel crisiscentrum. Voor Zwijndrecht gaat het om een extra bijdrage van € 224.000

D5: Serviceorganisatie Dordrecht 2022

De vastgestelde primaire begroting 2022 van de GRD is de basis voor de bijdrage die we vanaf 2022 aan de Servicegemeente Dordrecht betalen. Uit de 2e bestuursrapportage 2021 bleek dat een aantal elementen structureel te laag geraamd zijn. Met de wethouders Financiën is eind 2021 afgesteld dat dit tot een wijziging van de bijdrage vanaf 2022 zal leiden. Het college van de gemeente Dordrecht zal een voorstel doen aan de andere gemeenten. Dit voorstel hebben wij nog niet ontvangen. Naar alle waarschijnlijkheid ontvangen wij dit naar aanleiding van de bestuursrapportage van gemeente Dordrecht. Op basis van de nu bekende informatie gaat het voor Zwijndrecht in ieder geval om de volgende bedragen :

* € 1.000

Onderdeel	2023	2024	2025	2026
Smart Data Center	-32	-32	-32	0
Loonkosten GBD	-51	-51	-51	0
ICT-beveiliging	-31	-31	-31	0
Stijging overige loonkosten	-114	-114	-114	0
Frictie RAV	0	0	0	0
Totaal	-228	-228	-228	0

D6: Serviceorganisatie Dordrecht 2023

Sinds 1-1-2022 is de voormalige GR Drechtsteden grotendeels ondergebracht bij de gemeente Dordrecht die vanuit de rol van servicegemeente werkzaamheden voor de andere

Drechtstedengemeenten verzorgt. Reguliere indexatieontwikkelingen voor de begroting 2023 zijn nog onbekend en volgen nog later bij de begroting. Voorlopig is een pm-post hiervoor opgenomen.

D7: Recreatieschap IJsselmonde

Wij betalen jaarlijks een bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Natuur- en Recreatieschap IJsselmonde (NRIJ). De bijdrage wordt jaarlijks door het NRIJ geïndexeerd. Onze begroting is de afgelopen jaren niet aangepast op deze indexeringen, waardoor we te maken hebben met een structureel verschil tussen begroting en werkelijke bijdrage. Vanaf 2023 komt daar een indexering bovenop van 4,7 %. Totale verhoging vanaf 2023 is € 27.000.

D8: Omgevingsdienst Zuid-Holland-Zuid

Een aanvulling op de begroting voor Jaarprogramma 2023 betreft de werkzaamheden die eerder als offertetaak (zoals taken in kader van BRO) werden uitgevoerd, die inmiddels structureel zijn opgenomen in het Jaarprogramma. Hiervoor is structureel € 16.000 extra benodigd wat eerder niet was opgenomen in het voorstel voor begroting 2023 van OZHZ.

D9: Drechtwerk

Het is mooi en prijzenwaardig om te zien dat Drechtwerk continu stappen probeert te zetten om het tekort in de exploitatie zo klein mogelijk te houden. De laatste jaren tonen aan dat dit ook tot betere resultaten leidt. De met name de vaste kosten zullen gedragen moeten worden door activiteiten en daarin zit de uitdaging met het uitsterven van de WSW populatie. Drechtwerk heeft hiervoor nadrukkelijk de samenwerking met de SDD (GR Sociaal) gezocht. Bij sommige doelgroepen kan dit tot spanning leiden met lokale ambities voor het inrichten van dagbesteding. Werk gunnen aan Drechtwerk door de deelnemende blijft een belangrijke basis voor de exploitatie van Drechtwerk met name groen. Zwijndrecht draagt haar steentje in dat opzicht zeker bij. De meerjarenbegroting is minder negatief dan het vorige. Het basisjaar is lager, maar ook het meerjarige tekort loopt minder hard op.

D10: Garantstellingsprovisie HVC

Zwijndrecht staat via de GR Gevudo garant voor leningen van HVC. Voor die garantstelling ontvangt ZWD een provisie. HVC zal zich in toenemende mate zelfstandig financieren. Daardoor zal het bedrag van de garantstelling afnemen en zullen de provisie-inkomsten (naar verwachting €18.000) minder worden.

D11: Actuele ontwikkeling prijspeil uitgaven

Ook bij de verbonden partijen is een daadwerkelijke inschatting van de prijsontwikkeling onduidelijk. In de huidige begrotingen houden zij rekeningen met percentages die mogelijk in de toekomst bijgesteld worden. Op dit moment is deze ontwikkeling als pm-post opgenomen.

E: Toelichting autonoom/onontkoombaar

In deze paragraaf is een aantal onontkoombare ontwikkelingen opgenomen en een aantal inhoudelijke voortzettingen voor één jaar om eventuele desintegratiekosten te voorkomen als deze nu moeten stoppen om vervolgens in november weer opgestart te worden als deze voortgezet zouden worden.

* € 1.000

Autonome / onontkoombare ontwikkelingen		2023	2024	2025	2026
E1	GBD-GEO, flexibele schil BAG-verzoeken	-50	-50	-50	-50
E2	Kostenstijging snoeiwerkzaamheden	-118	-118	-118	-118
E3	Doorzetten raadsprogramma, armoedebelid 1-malig	-405	pm	pm	pm
E4	Uitvoering Wet Schuldhulpverlening gemeenten	-100	-100	-100	-100
E5	Kindermishandeling	-225	pm	pm	pm
Totaal autonome / onontkoombare ontwikkelingen		-898	-268	-268	-268

E1: GBD-GEO voor onderzoeken Basisregistratie Adressen en Gebouwen

De BAG (Basisregistratie Adressen en Gebouwen) bevat gegevens van alle adressen en gebouwen in Nederland, zoals bouwjaar, oppervlakte, gebruiksdoel en locatie op de kaart. Wij zijn verantwoordelijk voor het opnemen van de gegevens en voor de kwaliteit ervan. De afgelopen 2 jaar is er een achterstand ontstaan in de afhandeling van BAG onderzoeken.

Dit heeft te maken met de toename van de hoeveelheid aanvragen omgevingsvergunningen. BAG onderzoeken moeten binnen een bepaald termijn afgerond zijn. Een en ander heeft te maken met de verantwoording ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit). Wanneer we de termijnen niet blijven halen wordt dit opgenomen in de landelijke monitor-Dashbord.

De verwachting is dat er structureel meer BAG-onderzoeken komen. Om een achterstand in de toekomst te voorkomen willen we een flexibele schil voor meer mankracht wanneer nodig, door met het GBD-GEO een DVO af te sluiten.

E2: Kostenstijging snoeiwerkzaamheden

Voor de uitvoering van snoeiwerkzaamheden loopt momenteel een regionale aanbesteding. Uit de kostenraming blijkt dat jaarlijks € 150.000 benodigd is voor het snoeien van bomen. Dit bedrag is exclusief de verplichte boominspecties ad € 33.000 per jaar. Totale kosten dus € 183.000 per jaar. Het hiervoor beschikbare budget is in het huidige IBOR-plan met ingang van 2022 opgehoogd van € 47.555 naar € 87.555 per jaar, maar een deel hiervan is bedoeld voor aanpak van boomziekten. Het beschikbare budget voor het snoeien van bomen is daarom ca. € 65.000 per jaar.

De kosten zullen naar onze verwachting dus toenemen met € 118.000 per jaar. Deze grote kostenstijging wordt enerzijds veroorzaakt door algehele prijsstijgingen in de markt en anderzijds doordat het huidige budget van € 65.000 nog gebaseerd is op een raming van ongeveer zes jaar geleden (prijspeil 2016). Tot nu toe konden we dit compenseren met andere groenbudgetten, maar de rek is er nu uit. Ons voorstel is daarom om hiervoor een aanvullend budget van € 118.000 per jaar beschikbaar te stellen vanaf 2023.

E3: Doorzetten raadsprogramma, armoedebestrijding

De middelen van het Deltaplan Armoede lopen t/m eind 2022. In de nieuwe raadsperiode wil de raad blijven investeren in de aanpak van armoede, door het voortzetten van succesvolle interventies en investeren in de verbinding met economie, arbeidsmarkt en participatie. De raad ontvangt een evaluatie met voorstel voor voortzetting van succesvolle interventies vanuit het Deltaplan.

Op hoofdlijnen kan het voortzetten van succesvolle interventies en inzetten op de doelen van het nieuwe raadsprogramma er zo uitzien:

- Sociaal Scout in het onderwijs: via (de vertrouwensband van) school pakt de Sociaal Scout met de meest kwetsbare gezinnen financiële en aanverwante problematiek van ouders op
- Financieel jongerenwerk: financiële educatie
- Maatregelen energie armoede
- Intensiveren verbinding Economie en Armoede
- Projectenbudget (denk bijvoorbeeld aan pilot Kinderopvang, Open Hiring, maar ook incidentele casuïstiek vanuit Zorgmarinier, etc.)
- Communicatie: o.a. Geldkrant, Sparen door besparen app, 18-jaar kaart, werkgeverspakket, netwerkbijeenkomst
- Dashboard Armoede

Hiervoor ramen we een totaalbudget in 2023 van € 425.000 dat voor € 20.000 kan worden gedekt uit de reserve taakmutaties gemeentefonds voor de post Armoedebestrijding kinderen. Het rijk heeft hiervoor in het verleden middelen via de algemene uitkering ter beschikking gesteld die zijn gestort in de reserve taakmutatie in afwachting van de inzet van deze middelen. Bij de integrale afweging in september kan worden besloten voor een structurele raming.

E4: Uitvoering Wet Gemeentelijke Schuldhulpverlening

Vroegsignalering van betalingsachterstanden is per 2021 een wettelijke gemeentelijke taak geworden (wijziging van de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening). Gemeenten ontvangen meldingen van betalingsachterstanden van inwoners bij zorgverzekeraars, woningbouwverenigingen en energieleveranciers. Taak voor de gemeente is om deze inwoners te benaderen en een kosteloos advies aan te bieden (op vrijwillige basis). In Zwijndrecht voeren we de vroegsignalering uit onder de vlag 'Samen Sneller Schuldenvrij'.

Voor de uitvoering ontvangen gemeenten géén extra middelen van het Rijk. Tot en met 2022 financierden we de inzet met incidentele middelen vanuit het Deltaplan Armoede. Per 2023 e.v. moet structureel budget worden gevonden. Het gaat op jaarbasis om 100.000 voor de inzet van een professional, registratiesysteem en communicatiematerialen.

E5: Kindermishandeling

In het concept raadsprogramma 'Krachtig Zwijndrecht 2.0' heeft uw raad opgenomen dat speciale aandacht nodig is en blijft voor kinderen die opgroeien in een onveilige situatie en voor (jonge) moeders met een ondersteuningsvraag. Het is daarom van belang dat een aantal interventies uit de aanpak van kindermishandeling en huiselijk geweld die de afgelopen jaren zijn ingezet worden geborgd. Het betreft evidence based interventies in het kader van 'Kansrijke start' zoals 'Voorzorg' en Prezorg. Ook betreft het de borging en doorontwikkeling van het 'Adviespunt scheiden, kind en ouderschap' als onderdeel van de 1-loket-functie in Zwijndrecht.

En tot slot borging van de inzet van buurtgezinnen waarbij steungezinnen af en toe kinderen opvangen uit gezinnen die tot rust moeten komen. Doel hiervan is om veiligheid te bieden en kindermishandeling te voorkomen. Het betreft interventies die in de afgelopen jaren zijn bekostigd uit incidentele middelen en die alleen structureel kunnen worden voortgezet als we deze borgen in de begroting. Bij de integrale afweging in september kan worden besloten voor een structurele raming.

Het betreft een totaalbedrag van ongeveer € 225.000 bestaande uit:

- Voor en prezorg € 63.000

• Nu Niet Zwanger	€ 41.000
• Buurtgezinnen	€ 45.000
• Adviespunt Scheiden, Kind en Ouderschap	€ 45.000
• Communicatie	€ 5.000
• Over de streep (cofinanciering met onderwijs)	€ 25.000

F: Investeringsplan 2023-2026

Het gemeentelijk investeringsplan wordt jaarlijks bij de begroting geactualiseerd waarbij dit uiteindelijk uitmondt in kapitaallasten die in de begroting worden verwerkt. De uitkomst van de actualisatie van de kapitaallasten is nog onbekend en als pm-post opgenomen.

<i>werking actualisatie ontwikkelingen Investeringsplan</i>	2023	2024	2025	2026
Actualisatie kapitaallasten	pm	pm	pm	pm

F1: actualisatie kapitaallasten Investeringsplan 2023-2026

Het gemeentelijk investeringsplan is ambitieus en wordt jaarlijks bij de begroting geactualiseerd. Dit leidt tot aanpassingen in faseringen en het opnemen van de nieuwe jaarschijf met investeringen. Het investeringsplan mondt uiteindelijk uit in kapitaallasten die in de begroting worden verwerkt.

Ervaring leert echter dat door diverse oorzaken (zoals weers- en marktomstandigheden, bezwaren, etc.) volledige uitvoering van het compleet voorgenomen investeringsprogramma achterblijft op de voorgenomen planning. Terwijl wel de volledige kapitaallasten als uitgaven in de exploitatie zijn opgenomen. Daarom wordt rekening gehouden via een stelpost onderuitputting kapitaallasten om te anticiperen op deze faseringen in de tijd door de lasten in de begroting lager te verwerken. Voor 2023 betreft dit € 750.000 oplopend naar € 1,2 miljoen vanaf 2025. Op dit moment is deze taakstelling algemeen opgenomen, waarbij het toezichtskader van de provincie aangeeft dat taakstellingen concreet verwerkt moeten worden in de begroting. Dus eigenlijk gebaseerd op een reëel investeringsplan zodat duidelijk is welk investeringsvolume de basis vormt voor de berekening van de kapitaallasten waarbij een stelpost onderuitputting niet meer hoeft te worden opgenomen.

Bij de verdere uitwerking van het gemeentelijk investeringsplan met de berekening van de bijbehorende kapitaallasten in de begroting 2023-2026 is dit punt uit het toezichtskader een belangrijk onderdeel om hier bewuste keuzes in te maken. In de uitgangspunten hieronder is een denkrichting opgenomen hoe hiermee omgegaan kan worden. Verdere voorstellen over hoe om te gaan met deze taakstelling onderuitputting kapitaallasten worden bij de uitwerking van de begroting meegenomen en voorgelegd als het totale actuele beeld op de kapitaallasten bekend is.

In het huidige investeringsplan 2022-2026 zijn de volgende uitgangspunten verwerkt:

1. Actualisatie jaarschijven 2022-2026 inclusief nieuwe projecten gebaseerd op de schouwen voor infra en riolering.
2. Voor de infra- en rioolprojecten zijn de begrotingsramingen gebaseerd op 75% realisatie van de opgenomen bruto kredieten uit het IP-plan.
3. Indexatie infra- en rioolprojecten en bijstelling schoolgebouwen o.b.v. VNG-norm

Ad 1: Actualisatie jaarschijven 2022-2026 inclusief nieuwe projecten gebaseerd op de schouwen voor infra en riolering.

IP infra en riolering

De grootste component van het gemeentebrede investeringsplan bestaat uit infra- en riool-investeringen. Het bijstellen van deze projecten met faseringen vindt plaats op basis van de concrete toestand van de wegen en riolen via schouwen. Op basis van de meeste actuele inzichten is het IP infra- en riolering bijgesteld en verwerkt. Ook is de nieuwe jaarschijf 2026 toegevoegd. Voor meer informatie verwijzen we u naar de raadsinformatiebrief Magazine Investeringsprogramma Zwijndrecht.

Nieuwe kredieten overig

Voor 2025 is voorzien in het vervangen van de bestrating van het voorterrein van de gemeentewerf voor € 114.000.

In de jaren 2023 (€ 27.500), 2024 (€ 30.000) en 2025 (€ 40.000) zijn extra middelen opgenomen voor openbare verlichting volgend uit het beheerplan.

Nieuwe jaarschijf voor routinekredieten

Voor het IP Openbare verlichting (€ 267.000), tractiematerieel buitenruimte (€ 147.500), vervanging speeltoestellen (€ 270.000) beschoeiing sloten en vijvers (€ 202.000) en groen- vervangen beplantingsvakken (€ 100.000) is de jaarschijf 2026 toegevoegd.

Ad 2: Voor de infra- en rioolprojecten zijn de begrotingsramingen gebaseerd op 75% realisatie van de opgenomen bruto kredieten uit het IP-plan.

Zoals aangegeven vormen infra- en rioolprojecten een groot gedeelte van het gemeentelijk investeringsplan. Deze projecten zijn echter ook het meest gevoelig voor (externe) invloeden in het verschuiven van tijdsplanningen over de jaren heen. Met dus een grote invloed op de eerder genoemde stelpost onderuitputting kapitaallasten. Het concreet invullen van de stelpost kapitaallasten door uit te gaan van een jaarlijkse 75% realisatie van de initiële kredieten van het IP-plan infra- en riolering heeft dus direct een grote impact. In het meeste actuele IP-plan is dit uitgangspunt verwerkt. Voor de overige kredieten is vooralsnog uitgegaan van 100% realisatie, waarbij mogelijk bij de uitwerking in de zomermaanden ook nader bekeken wordt in hoeverre dat dit haalbaar is of ook voor deze posten uitgegaan moet worden van 75% realisatie.

Ad 3: Indexatie infra- en rioolprojecten en bijstelling schoolgebouwen o.b.v. VNG-norm

Infra- en rioolprojecten

Een algemene bijstelling van het prijspeil van investeringen heeft de afgelopen jaren niet plaatsgevonden. De opgenomen kredieten waren normaal gesproken voldoende voor de uitvoering volgend uit de aanbestedingen. Eventueel vonden individuele bijstellingen plaats gebaseerd op de uitkomsten van de betreffende aanbesteding.

De huidige praktijk laat inmiddels zien dat prijsindex voor Grond Weg en Waterbouw (GWW) fors stijgt. Werkelijke aanbestedingen laten ook een opwaartse prijsdruk ook in de praktijk zien. Deels kunnen deze nog worden opgevangen door de post onvoorzien in de projecten en door toch nog scherper gebruik maken van de marktwerking binnen de huidige mogelijkheden. Hierdoor is het de verwachting dat slechts 5% stijging op prijspeil 2022 noodzakelijk is om tegenvallers op te kunnen vangen. In het geactualiseerde IP-plan 2023-2026 zijn de kredieten voor infra en riolering met deze 5% verhoogd naar prijspeil 2022.

Indexatie en fasering schoolkredieten

De onderwijshuisvestingskredieten, zoals toegekend in het integraal huisvestingsplan onderwijs IHP 2020-2023, worden conform de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Zwijndrecht 2015 jaarlijks verhoogd met de VNG indexering voor onderwijshuisvesting. In 2021 is besloten (besluit 2021-0073941) dit via de bestuursrapportage te doen. Dit betekent voor jaarschijf 2022 een bedrag van € 250.000, voor 2023 € 435.000 en voor 2024 € 202.000 aanvullend krediet. De totale extra kapitaallasten voor deze bijstellingen bedragen vanaf 2024 circa € 7.500 en vanaf 2025 circa

€ 20.000. In de begroting 2023-2026 zullen deze lasten bij de totale actualisatie van de kapitaallasten worden meegenomen.

Een inhoudelijke actualisatie van IHP is in voorbereiding en is derhalve niet verwerkt in deze investeringsplanning.

Overige kredieten

Op de overige kredieten heeft geen prijsbestelling naar niveau 2022 plaatsgevonden.

Prijsbijstelling naar niveau 2023

Afweging op een eventuele indexatie naar het niveau van 2023 voor het totale gemeentelijke investeringsplan vindt net zoals bij andere uitgaven plaats op basis van de compensatie uit de meicirculaire. In de uitwerking van de begroting zal hierop terug worden gekomen.

Tabellen investeringen

Hieronder is een korte weergave van de totaal-investeringen per programma of per soort voor de jaren 2023-2026.

Overzicht investeringen per programma per jaarschijf in €:

Investeringsprogramma:	2023	2024	2025	2026
1 - Wonen, bouwen en wooncarrière	10.356.563	6.133.657	899.156	-
3 - Welzijn en zorg	-	-	-	-
4 - Veiligheid en leefomgeving	24.673.146	19.628.631	16.636.201	16.212.874
8 - Overhead	644.000	266.500	192.000	147.500
Totaal	35.673.709	26.028.788	17.727.357	16.360.374

Overzicht mutaties investeringen per programma per jaarschijf in €:

Investeringsprogramma:	2023 was	2023 wordt	2024 was	2024 wordt	2025 was	2025 wordt	2026 was	2026 wordt
1 - Wonen, bouwen en wooncarrière	9.920.874	10.356.563	5.931.803	6.133.657	899.156	899.156	-	-
3 - Welzijn en zorg	-	-	-	-	-	-	-	-
4 - Veiligheid en leefomgeving	15.368.395	24.673.146	20.805.895	19.628.631	16.566.000	16.636.201	300.000	16.212.874
8 - Overhead	278.000	644.000	337.000	266.500	183.500	192.000	-	147.500
Totaal	25.567.269	35.673.709	27.074.698	26.028.788	17.648.656	17.727.357	300.000	16.360.374

Overzicht indeling investeringen naar soort per jaarschijf in €:

	2023 was	2023 wordt	2024 was	2024 wordt	2025 was	2025 wordt	2026 was	2026 wordt	Programma
Riolering en infra	9.717.500	13.123.611	17.182.000	13.830.236	14.816.000	14.846.201	-	15.073.874	1
Zwembad	-	-	-	-	-	-	-	-	1
Stationskwartier	1.242.400	1.242.400	2.831.400	2.831.400	958.000	958.000	300.000	300.000	4
Scholen	8.843.288	9.278.977	5.322.640	5.524.494	-	-	-	-	1
Veerplein	2.961.000	6.318.674	-	1.836.000	-	-	-	-	4
Overig	2.803.081	5.710.047	1.738.658	2.006.658	1.874.656	1.923.156	-	986.500	1,4 en 8
Totaal	25.567.269	35.673.709	27.074.698	26.028.788	17.648.656	17.727.357	300.000	16.360.374	

